

Asia: VN/33329/2025

Valtioneuvoston asetus sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Taksiliitto (jäljempänä ”Taksiliitto”) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuodelle 2026. Lausuntonaan Taksiliitto toteaa seuraavaa:

Yleinen korotustarve

Sosiaali- ja terveysministeriö on käyttänyt taksankorotustarpeen määrittelyssä taksiliikenteen kustannusindeksiä 2015=100. Sen mukaan taksiliikenteen kustannukset ovat nousseet 0,95 prosenttia. Asetuksen määrittelemiä enimmäishintoja ei esitetä muutettavaksi, koska pisteluvun perusteella laskettava korotus jäisi erittäin pieneksi. Käytännössä 0,95 prosentin korotus tarkoittaisi kilometrihintoihin kahden sentin ja tuntiveloitukseen 50 sentin korotusta. Kaikki taksiautoilijat joutuvat päivittämään taksamittarinsa vuodenvaihteessa arvonlisäverokannan muutoksen takia, joten taksojen päivittämisestä ei aiheudu heille ylimääräisiä kustannuksia. Samoin Kansaneläkelaitoksen sopimus palveluntuottajat joutuvat päivittämään maksujärjestelmiinsä uuden verokannan mukaiset hinnat. Esitämme, että kustannusmuutos huomioitaisiin asetuksessa täysimääräisenä. Vaikka korotus onkin pienehkö, on se kuitenkin kustannusvastaava ja sillä on merkitystä taksiyritysten kannattavuudelle, etenkin suoritettaessa sairausvakuutuksesta korvattavia taksimatkoja, joiden hinnat jo on kilpailutettu kannattavuusrajalalle.

Enimmäishinta-asetuksen muutostarpeet

Taksiliitto haluaa lausunnossaan tuoda esille enimmäishinta-asetukseen liittyvät epäkohdat. Asetuksen mukaan odotusmaksua saadaan veloittaa yhdensuuntaisen matkan osalta enintään 15

minuutin ajalta, jos taksi odottaa vakuutettua tilauspaikalla hänen myöhästytyään avuntarpeesta johtuvasta tai muusta hyväksyttävästä syystä”. Avuntarpeesta johtuvana hyväksyttävänä syynä odotusmaksun veloittamiselle voidaan pitää, kun taksinkuljettaja on esimerkiksi noutanut vakuutetun sairaalan osastolta sen vuoksi, ettei vakuutettu ole ilman apua kyennyt tulemaan osastolta sairaalan ulko-ovelle.

Taksiliitto on selvittänyt sairaskorvauksesta korvattavia taksimatkoja ajavilta yrityksiltä keskimääräistä osastolta noutamiseen kuluvaan aikaan. Selvityksen mukaan kävelevien asiakkaiden osalla osastolta noutaminen onnistui alle 15 minuutissa 78 prosentissa tapauksista. Pyörätuoliasiakkaiden osalta osastolta noutaminen onnistui alle 15 minuutissa alle puolessa kuljetuksista ja paariasiakkaiden osalta 15 minuuttia oli riittävä aika osastolta noutamiseen vain 7 prosentissa tapauksista.

Asetuksen mukainen 15 minuutin aika ei ole siis riittävä etenkin paritaksikuljetuksissa. Lisäksi suurten sairaaloiden alueilla asiakasta osastolta noutavan taksinkuljettajan on usein jätettävä ajoneuvonsa kauas ulko-ovelta, mikä lisää merkittävästi asiakkaan noutoaikaa osastolta. Yleensä sairaaloiden asiakkaiden jättö- /noutoalueella ei sallita taksien pysäköintiä vakuutetun noutamiseksi osastolta.

Taksiliitto pitää kohtuuttomana, että taksiryttäjän edellytetään tekemän vastikkeetonta työtä, jos asiakkaan osastolta noutamiseen kuluva aika ylittää 15 minuuttia. Taksiliitto esittää, että 4 §:n loppuun lisätään: ”Perustellusta syystä odotusmaksua saadaan veloittaa myös yli 15 minuuttia.” Vaihtoehtoisesti Sosiaali- ja terveysministeriön tulisi edellyttää hyvinvointialueilta, että hoitolaitokset saattaisivat asiakkaansa ulko-oven läheisyyteen, jolloin 15 minuutin aika olisi riittävä asiakkaan taksiin noutamiseksi.

Esitetyn muutoksen vaikutus korvausmenoihin

Taksiliiton tutkimuksen mukaan, kävelevien asiakkaiden noutamiseen kului keskimäärin 20 minuuttia 17 %:ssa, 25 minuuttia 3 %:ssa ja 30 minuuttia prosentissa noudoista. Taksimatkoja korvattiin tavallisella taksilla vuonna 2024 yhteensä 2,4 miljoonaa kappaletta, jos näistä 10 % sisältäisi noudon osastolta, todellisen ajankäytön korvaaminen lisäisi matkakorvausten määrää 223 tuhatta euroa.

Pyörätuoliasiakkaiden noutamiseen kului keskimäärin 20 minuuttia 22 %:ssa, 25 minuuttia 10 %:ssa, 30 minuuttia 6 %:ssa ja 35 minuuttia 2 prosentissa noudoista.

Taksimatkoja korvattiin esteettömällä taksilla vuonna 2024 yhteensä 749 000 kappaletta, jos näistä 25 % sisältäisi noudon osastolta, todellisen ajankäytön korvaaminen lisäisi matkakorvausten määrää 461 tuhatta euroa.

Paariasiakkaiden noutamiseen kului keskimäärin 20 minuuttia 10 %:ssa, 25 minuuttia 9 %:ssa, 30 minuuttia 10 %:ssa ja 35 minuuttia 3 prosentissa noudoista.

Taksimatkoja korvattiin paritaksilla vuonna 2024 yhteensä 74 000 kappaletta, jos näistä 50 % sisältäisi noudon osastolta, todellisen ajankäytön korvaaminen lisäisi matkakorvausten määrää 110 tuhatta euroa. Asiakkaiden noutamiseen kuluvan ajan korvaaminen todellisen ajankäytön mukaan kasvattaisi korvauskuluja yhteensä 795 tuhatta euroa, joka on 0,2 % matkakorvauksista.

Lisäksi Taksiliitto haluaa nostaa lausunnossaan esiin isojen esteettömien ajoneuvojen kuljetuksiin liittyvät saatavuushaasteet. Isojen esteettömien ajoneuvojen osuus esteettömien ajoneuvojen kannasta oli vielä vuoden 2018 kesäkuussa 90 prosenttia, jonka jälkeen osuus on laskenut alle 70 prosenttiin vuoden 2025 syyskuuhun mennessä. Syynä tähän kehitykseen on ollut nykyinen taksarakenne. Kun pienen ja ison esteettömän ajoneuvon taksa on sama, ei ison esteettömän ajoneuvon hankinnalle ole liiketaloudellisia perusteita, ovathan ne hankintahinnaltaan ja käyttökuluiltaan olennaisesti pieniä esteettömiä ajoneuvoja kalliimpia.

Saatavuusongelman parantamiseksi Taksiliitto esittää, että asetuksen 3§:n lisätään maininta isoista esteettömistä ajoneuvoista seuraavasti:

Ajomatkamaksu määräytyy ajomatkan pituuden ja matkustajien lukumäärän perusteella ja se jaetaan kahteen taksaluokkaan seuraavasti:

- 1) taksaluokka I: enintään 1,81 euroa kilometriltä, kun matkustajia on yhdestä neljään;
- 2) taksaluokka II: enintään 2,32 euroa kilometriltä, kun matkustajia on enemmän kuin neljä. Jos vakuutetun kuljettaminen edellyttää paariautoa tai pyörätuolissa matkustavaa henkilöä kuljetetaan isolla esteettömällä ajoneuvolla, ajomatkamaksu määräytyy taksaluokan II mukaisesti.

Perustelumuistion mukaan, taksaluokan vaihdos isoja esteettömiä koskien olisi olennainen muutos hankintaan, eikä se ole mahdollinen hankintakauden keskellä. Kansaneläkelaitos tulee järjestämään taksikuljetusten kilpailutuksen alkuvuonna 2026 joten taksarakenne, samoin kuin omavastuiden perinnän siirtäminen Kansaneläkelaitoksen vastuulle tulee nähdäksemme linjata ennen kilpailutuksen aloittamista.

Suomen Taksiliitto

Jaakola Ville
Suomen Taksiliitto ry

